

Kaupunginhallitus 27.05.2024 § 131

§ 131

Yhteistyösopimus pääkaupunkiseudun tiedeyhteistyön toteuttamisesta 2024–2028

Valmistelijat / lisätiedot:
Joensuu Minna

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus

1
hyväksyy liitteen mukaisen Espoon kaupungin, Helsingin kaupungin, Vantaan kaupungin, Aalto-yliopiston ja Helsingin yliopiston välisen sopimuksen pääkaupunkiseudun tiedeyhteistyön toteuttamisesta vuosille 2024–2028. Sopimuksen arvo sopimuskaudella on Espoon osalta 630 000 euroa, joista aloitusvuoden 2024 osuus on 30 000 euroa ja muiden sopimusvuosien 2025–2028 osuus 150 000 euroa/vuosi.

2
valtuuttaa kaupunginjohtajan tai määräämänsä allekirjoittamaan sopimuksen ja tekemään siihen tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoo tekee aktiivista yhteistyötä korkeakoulujen kanssa tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa ja nojautuu parhaaseen riippumattomaan tutkijaosaamiseen omaa toimintaansa uudistaessaan. Myös Espoo-tarinan mukaisesti Espoo on vastuullinen edelläkävijä, mihin sisältyy tutkimuksen ja kansainvälisen kokemuksen hyödyntäminen. Tutkimusyhteistyössä yhtenä tavoitteena on palveluita tai toimintatapoja uudistettaessa mahdollistaa aito tutkimusasetelma, jotta saadaan tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta.

Pääkaupunkiseudulla on tehty tiedeyhteistyötä alueen suurten tutkimusyliopistojen eli Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston kanssa jo 1990-luvun loppupuolelta lähtien eri muodoissa. Aiempia yhteistyömuotoja ovat olleet mm. professuurien rahoittaminen, erilaiset hankerahoitusohjelmat, suora hankeyhteistyö sekä viimeisimpinä Kaupunkiakatemia-yhteistyö (2016–2023), Aallon kaupunkitaloustieteen

professori (rahoitus 2019–2023), tutkijatohtoriyhteistyö (2018–2025) sekä Helsingin yliopiston Max Planck -instituutin rahoittaminen vuodesta 2023 alkaen.

Yhteistyötä ja vuorovaikutusta yliopistojen kanssa halutaan jatkaa pääkaupunkiseudun tietopohjaisen kehittämisen tukemiseksi. Vuonna 2024 käynnistetään uusi tiedeyhteistyön malli, jossa on kaksi erillistä osaa 1) kaupunkipolitiikan arviointineuvosto ja 2) tutkimushankeyhteistyö. Tiedeyhteistyön tavoitteena on tukea pääkaupunkiseudun kehittämistä strategisesti merkittävässä teemoissa, tuottaa kaupunkien päätöksenteossa hyödynnettävää tutkimustietoa sekä tutkimuspohjaista arviointia, hyödyntää mahdollisuuksien mukaan kaupunkien itse toiminnassaan tuottamia aineistoja sekä kehittää tutkimusyhteistyön rakenteita. Tiedeyhteistyön toivotaan tuottavan tietoa, joka tukee aiempia yhteistyömalleja suuremmin kaupunkien päätöksentekoa ja toiminnan suunnittelua.

Pääkaupunkiseudun tiedeyhteistyön sopimuksella sovitaan Helsingin, Espoon, Vantaan, Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston tiedeyhteistyön tavoitteista ja muodoista, rahoituksesta ja muusta resursoinnista. Tiedeyhteistyön kokonaisrahoitus on käynnistämivuonna 2024 yhteensä 137 000e ja vuosina 2025–2028 vuosittain yhteensä 630 000 euroa. Vuoden 2024 kustannuksista vastaavat kaupungit seuraavasti: Helsinki 77 000 euroa, Espoo 30 000 euroa ja Vantaa 30 000e. Vuosien 2025–2028 vuosikustannuksista vastaavat kumppaniorganisaatiot seuraavasti: Helsinki 270 000 euroa, Espoo 150 000 euroa, Vantaa 150 000 euroa, Helsingin yliopisto 30 000 euroa ja Aalto-yliopisto 30 000 euroa. Toteutettavissa hankkeissa yliopistoilta edellytetään myös omarahoitusosuutta.

Yhteistyötä ja sen kokonaisrahoitusta hallinnoi Helsingin kaupunki. Toiminnasta vastaavat käytännössä yhteistyön kaksi työntekijää, joiden työntajatahona on Helsingin kaupungin kaupunkitietopalvelut-yksikkö. Tiedeyhteistyön kokonaisuutta ohjaa valmisteluryhmä, jossa kaikki kumppaniorganisaatiot ovat edustettuina. Valmisteluryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa laajennetulla kokoonpanolla päätöskokoukseen, jolloin kokouksiin osallistuvat myös kaupunkien johtajat sekä yliopistojen rehtorit/vararehtorit. Näissä kokouksissa kaupunkien johtajat ja rehtorit päättävät valmisteluryhmän esityksestä strategisen tason linjauksista, kuten arviointineuvoston raportin ja hankehaun teemoista, arviointineuvoston kokoonpanosta sekä tekevät lopullisen päätöksen rahoitettavista hankkeista.

Yhteistyömallin osat:

Kaupunkipolitiikan arviointineuvosto

Kaupunkipolitiikan arviointineuvoston jäsenenä on 4–5 arvostettua talous- ja yhteiskuntatieteen tai muun kaupunkitutkimusalan tutkijaa, ja osa jäsenistä voi vaihtua vuosittain arvioitavan teeman mukaan. Arviointineuvosto tuottaa vuosittain riippumattoman arvion jostakin keskeisestä kaupunkipoliittisesta teemasta ja esittelee tulokset vuosittain tiedeyhteistyön laajennetussa valmisteluryhmässä sekä yleisöseminaarissa. Arviointineuvoston tavoitteena on myös nostaa kaupunkipolitiikan teemoja julkiseen keskusteluun sekä tuoda kaupunkipolitiikan näkökulmaa myös valtion päätöksentekoon.

Tutkimushankeyhteistyö

Hankeohjelmasta rahoitetaan Aalto-yliopiston ja Helsingin yliopiston toteuttamia enintään 2 vuoden pituisia tutkimushankkeita. Hankkeissa painotuksena on empiirinen politiikka-arviointi, kausaalitutkimus sekä satunnaiskokeina tehdyt tutkimukset. Tutkimusaloja ei ole rajattu, vaan tavoitteena on rahoittaa hankkeita eri tieteenaloilta. Yliopistoilta edellytetään 20 % omarahoitusosuutta hankkeissa.

Hankkeet ovat tieteellisesti korkeatasoisia ja mahdollistavat tieteellisen julkaisemisen, mutta kaupunkien tarpeisiin tuotetaan lyhyt noin 10 sivun tutkimusraportti, jossa ovat keskeiset tulokset sekä mahdolliset toimintasuositukset. Hankkeet järjestävät itse yleisöseminaarin tulosten esittelemiseksi.

Tiedeyhteistyön valmisteluryhmä kokoaa ja valitsee kerran vuodessa hankeohjelman tutkimusaiheet. Aiheen toteuttamisesta kiinnostuneet tutkimusryhmät lähettävät 1 sivun tiivistelmän tutkimusideastaan ja osallistuvat idean esittelytilaisuuteen, jonka jälkeen toteuttajat valitaan valmisteluryhmän päätöskokouksessa. Vähintään vuoden kestäville hankkeille kootaan omat aihekohtaiset seurantaryhmät pyytämällä kaupunkien toimialajohtajia nimeämään niihin 2 toimialojen edustajaa/organisaatio. Kaupunkien toimialojen tulee sitoutua yhteistyöhön tutkimuksessa tarvittavien aineistojen käytössä sekä siihen, että henkilöstön työaika käytetään tiedeyhteistyöhön riittävällä tavalla.

Arviointineuvoston työn ja hanketoiminnan lisäksi vuosittain järjestetään avoimia tiedeyhteistyön vuorovaikutustilaisuuksia.

Espoon kaupungin Helsingin yliopistolle ja Aalto-yliopistolle tämän päätöksen mukaisesti antama tuki ei kuulu valtiontukisäännösten piiriin. Komission tiedonannossa valtiontuen käsitteestä (2016/C 262/01) todetaan, että tietyt yliopistojen ja tutkimusorganisaatioiden toiminnot eivät kuulu valtiontukisääntelyn piiriin. Tämä koskee julkisten koulutuspalvelujen lisäksi riippumattoman T&K-toiminnan harjoittamista tiedon lisäämiseksi ja ymmärryksen parantamiseksi, yhteistyöhön perustuva T&K-toiminta mukaan luettuna.

Pääkaupunkiseudun kaupunkien johtajat käsitelivät kokouksessaan 16.2.2024 tiedeyhteistyön uutta mallia ja hyväksyivät yhteistyömallin ja sen rahoituksen jatkovalmisteluun. Toimintamalli ja sopimus on viimeistelty yhteistyössä yliopistojen kanssa.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Tiedeyhteistyösopimus 2024 2028 ja liitteet 1 2

Oheismateriaali

Tiedoksi